

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Andrey Veselé a Mgr. Jany Jurečkové a ve věci

žalobce: **Mgr. J. H.**, narozen X
bytem X

proti
žalované: **Česká advokátní komora**
sídlem Národní 118/16, 110 00 Praha 1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 5. 2023, č. j. 10.01-000200/23-003,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

I.
Základ sporu

1. Žalobce žalobou napadá rozhodnutí žalované ze dne 10. 5. 2023, č. j. 10.01-000200/23-003 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým nebylo vyhověno jeho žádosti ze dne 14. 4. 2022 o určení advokáta k poskytnutí právní služby podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“). Napadeným rozhodnutím nebyl žalobci advokát k poskytnutí bezplatné právní služby určen, a to z důvodu zjevně bezdůvodného uplatňování nebo bránění práva ve smyslu § 18c odst. 5 zákona o advokacii.

II.
Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

2. Žaloba brojí proti nezákonnosti napadeného rozhodnutí. Tu žalobce spatřuje v tom, že žalovaná není oprávněna posuzovat potenciální šanci na úspěch ústavní stížnosti a na základě toho rozhodnout o neurčení advokáta dle ustanovení § 18c zákona o advokacii. Takové posouzení dle žalobce přísluší pouze Ústavnímu soudu.
3. Za bezdůvodné nebo zjevně neúspěšné nelze považovat podání ústavní stížnosti jen na základě neúspěchu žalobce v předchozích řízeních. Žalobce nesouhlasí s odkazem žalované na usnesení Ústavního soudu sp. zn. III ÚS 1599/22 ze dne 12. 7. 2022 a s jejím konstatováním, že i v daném případě se bude jednat o zjevně bezdůvodné uplatňování práva dle § 18c odst. 5 zákona o advokacii. Odkaz na toto usnesení Ústavního soudu je dle žalobce nepřiléhavý s ohledem na odlišnost skutkového stavu.
4. Závěrem žalobce kritizuje postup správních orgánů ve správním řízení o přiznání příspěvku na bydlení a následný přezkum ve správním soudnictví, kterým došlo k porušení jeho práva na spravedlivý proces, jež žalobce spatřuje v rozhodnutí na základě nesprávných důkazů.
5. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě ze dne 27. 9. 2023 uvedla, že napadené rozhodnutí stojí na ustanovení § 18c odst. 5 zákona o advokacii, dle něž žalovaná žádosti o určení advokáta nevyhoví, jestliže jde o zneužití práva nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva.
6. Žalovaná uvádí, že se v napadeném rozhodnutí zabývala kategoriemi zjevné neúspěšnosti a zjevně bezdůvodného uplatňování práva, přičemž se dle rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále také jako „NSS“) ze dne 8. 11. 2018, č. j. 2 Ads 324/2018-17, tyto kategorie do značné míry překrývají.
7. Dle žalované žalobce nesprávně interpretuje ustanovení § 18c zákona o advokacii, když je chápe v tom smyslu, že každý žadatel má právní nárok na určení advokáta. Žalovaná však uvádí, že v každém jednotlivém případě vždy zkoumá splnění zákonných podmínek a provádí správní uvážení. Takové správní uvážení přitom žalovaná v nyní projednávané věci učinila, a jelikož dospěla k závěru, že žádost neobstojí, žádosti nevyhověla.
8. Žalobce se neustále obrací na správní orgány a správní soudy s otázkou poskytnutí příspěvku na bydlení, k čemuž žalovaná uvedla rozsáhlý demonstrativní výčet předchozích řízení. Čtyři různé senáty NSS dospěly ke stejnému závěru ve věci nároku žalobce na

příspěvek na bydlení, když všechny shodně shledaly, že žalobce nesplňuje podmínky pro přiznání tohoto příspěvku. S ohledem na to tak nelze přisvědčit argumentaci žalobce, který požaduje, aby měla žalovaná „stoprocentní jistotu“ o neúspěšnosti žalobcem uplatňovaného práva, neboť konstrukce uvedená v ustanovení § 18c odst. 5 zákona o advokacii takovou jistotu nepožaduje.

9. Napadené rozhodnutí je tak dle žalované věcně i formálně řádným správním rozhodnutím. Žaloba proti němu podaná je nedůvodná a měla by být zamítnuta.
10. Žalobce následně v replice ze dne 17. 10. 2023 vyjádřil kritiku, že vyjádření žalované ze dne 27. 9. 2023 není opatřeno žádným podpisem. Žalobce dále zopakoval tvrzené porušení práva na spravedlivý proces a uvedl, že vzhledem k rozsáhlosti argumentace ve vyjádření žalované doručí soudu další repliku před nařízením ústního jednání, což neučinil.
11. Soud nařídil ve věci jednání na den 2. 10. 2024, při kterém žalovaná setrvala na svém postoji, žalobce se bez omluvy nedostavil.

III.

Posouzení žaloby

12. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí.
13. Zákon o advokacii v ustanovení § 55a odst. 3 stanoví, že proti rozhodnutí žalované podle § 18a až 18c se nelze odvolat. V případě takových rozhodnutí tedy nepřichází v úvahu podmínka vyčerpání řádných opravných prostředků ve smyslu § 68 s. ř. s. a žalobce je tak oprávněn bránit se proti napadenému rozhodnutí přímo žalobou proti rozhodnutí dle § 65 a násl. s. ř. s.
14. Dle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o advokacii platí, že *„ten, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani si nemůže zajistit poskytnutí právních služeb jinak má právo, aby mu Komora na základě jeho včasné žádosti určila advokáta k poskytnutí právní porady podle § 18a nebo právní služby podle § 18c.“*
15. Podle ustanovení § 18c odst. 5 věta druhá *„komora žádosti nevyhoví, jestliže jde o zneužití práva nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva.“*
16. Polemika žalobce se týká otázky nároku na příspěvek na bydlení podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře.
17. Nejvyšší správní soud přitom již v minulosti dospěl v rozsudku ze dne 26. 7. 2018, č. j. 7 Ads 268/2017 - 28, k závěru, že výplata příspěvku na bydlení je vázána na splnění podmínky v podobě účelového určení užívání obytných místností k trvalému obývání podle stavebního zákona či kolaudace těchto místností jako bytu. Správní orgány a následně i správní soudy přitom v případě žalobce již mnohokrát dospěly k závěru, že prostor, který žalobce obývá, takové podmínce nevyhovuje, a žalobce tedy na výplatu příspěvku na bydlení nárok nemá. Žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla odkaz na řadu těchto rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, ve kterých byl tento závěr ve vztahu k žalobci opakovaně potvrzen.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

18. Žalobce požadoval určení advokáta k podání ústavní stížnosti proti usnesení NSS ze dne 8. 3. 2023, č. j. 1 Ads 63/2022 - 47. Tímto usnesením NSS odmítl kasací stížnost žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 2. 2022, č. j. 42 Ad 6/2020 - 73 jako nepřijatelnou v souladu s ustanovením § 104a odst. 1 s. ř. s.
19. V usnesení ze dne 8. 3. 2023, č. j. 1 Ads 63/2022 - 47, NSS konstatoval, že nemohl přihlížet k námitce žalobce, že jím obývaný prostor je zkolaudovaným bytem, neboť tuto námitku žalobce v žalobě neuplatnil. NSS však žalobce upozornil, že má možnost o příspěvek na bydlení požádat znovu a tuto námitku případně v takovém novém řízení uplatnit. Městský soud v Praze podotýká, že ačkoliv je nyní předmětem jeho přezkumu napadené rozhodnutí žalované, ztotožňuje se plně s tímto závěrem NSS. Žalobce by v této věci nemohl být úspěšný. Pokud má ale žalobce za to, že jím obývaný prostor alternativní podmínku kolaudace bytu dle § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře splňuje, má možnost o dávku žádat znovu a uplatnit argumenty o splnění této podmínky.
20. V nyní projednávané věci je nicméně předmětem přezkumu Městského soudu v Praze napadené rozhodnutí, kterým žalovaná rozhodla, že se žalobci advokát k poskytnutí právní služby dle § 18c zákona o advokacii neurčuje z důvodu, že jde o bezdůvodné uplatňování práva ve smyslu § 18c odst. 5 zákona o advokacii.
21. Městský soud si je přitom vědom skutečnosti, že v minulosti některá obsahově obdobná rozhodnutí žalované zrušil pro nepřezkoumatelnost a nezákonnost (srov. rozsudky ze dne 26. 7. 2023, č. j. 15 A 71/2021-43; ze dne 27. 4. 2023, č. j. 18 A 7/2023-37; ze dne 14. 3. 2023, č. j. 11 A 158/2021-49). V těchto rozsudcích nicméně rušil rozhodnutí žalované z toho důvodu, že neobstála z důvodu jejich nedostatečného odůvodnění, stručného odkazu na některá jiná rozhodnutí či proto, že k závěru o bezdůvodném uplatňování práva dospěla toliko na základě vysokého počtu podaných žádostí žadatele.
22. Takovými nedostatky však napadené rozhodnutí netrpí, neboť žalovaná obsáhle citovala z rozhodnutí, ve kterých se NSS otázkou nároku žalobce na příspěvek na bydlení opakovaně zabýval. V této souvislosti považuje soud za příléhavý odkaz na rozsudek ze dne 12. 8. 2021, č. j. 5 As 186/2021-15, v němž NSS konstatoval, že *„Sama četnost stěžovatelem vedených sporů by nevedla k závěru o zneužití práva, podstatná je však povaha těchto sporů, z nichž není patrné, že by se skutečně jednalo o legitimní obranu práv a oprávněných zájmů stěžovatele, naopak vše nasvědčuje tomu, že smyslem je pro stěžovatele samotné vedení těchto sporů.“* O takovou situaci se dle městského soudu jedná i v nynější věci, neboť žadatel se na soudy obrací se stále stejnou argumentací o přiznání dávky, jedinou odlišností jsou různá časová období, za která požaduje dávku přiznat. Je zřejmé, že žalobce s ohledem na jednoznačný právní názor Nejvyššího správního soudu ohledně podmínky přiznání příspěvku nemůže být úspěšný a jde mu tak primárně o vedení sporů jako takové.
23. Pokud jde o odkaz žalované na usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1599/22 ze dne 12. 7. 2022, v tomto usnesení se Ústavní soud zabýval primárně otázkou, zda lze pasportem stavby doložit splnění podmínek § 24 odst. 5 zákona o sociální podpoře pro přiznání příspěvku na bydlení. Závěrem pak Ústavní soud nicméně uvedl, že nemá výhrad proti přijatým právním závěrům NSS a krajského soudu ohledně posouzení otázky, zda jsou u žalobce splněny podmínky pro přiznání příspěvku na bydlení.
24. Žalobce se může, jak již bylo zmíněno výše, obrátit na správní orgány se žádostí o příspěvek na bydlení znovu a uvést případné argumenty, proč se domnívá, že by v jeho

případě měla být naplněna alternativní podmínka obsažená v ustanovení § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. V případě, že nebude s výsledkem řízení a následným soudním přezkumem spokojen, nic mu nebrání obrátit se na žalovanou znovu se žádostí o určení advokáta pro zastupování před Ústavním soudem a uvést, v čem spatřuje důvod pro vyhovění a jak se případně skutková či právní situace liší od předešlých dříve vedených řízení. Žalovaná by pak byla případně povinna se s takovou argumentací žalobce vypořádat a posoudit, zda by se takový případ od dříve vedených řízení se žalobcem odlišoval.

25. Závěrem Městský soud v Praze uvádí, že beneficium právní pomoci za veřejné prostředky má sloužit primárně k pomoci účastníkům, kteří by jinak nemohli stanout před soudem, a nikoliv k prosazování domnělého práva, ke kterému se již soudy vyjádřily.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

26. S ohledem na výše uvedené tak Městský soud v Praze žalobu v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.
27. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalované nevznikly žádné náklady nad rámec jejího běžného výkonu úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Praha dne 2. října 2024

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.